

Nota van Inlichtingen bij:
 Gepubliceerd onder nummer:
 Datum:

softwarebroker
 DRV 202004 PRJ-2100135
 8 oktober 2021

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
1	Juridisch	Algemeen	Met het oog op het arrest van het Hof van Justitie van 19 december 2018 (Autorità Garante) vraagt gegadigde u de maximale hoeveelheid werken, leveringen of diensten én de maximale geraamde waarde/het plafond bedrag van de raamovereenkomst te vermelden.	Het totaalbedrag van de jaarlijkse licentiekosten is geraamd op € 730.000,- per jaar. Dit betekent € 4.400.000,- voor de maximale looptijd van 6 jaar.
2	Juridisch	Artikel 1.4 Aanbestedingsdocument	U stelt in 1.4 dat uitvoering van zaken als garantie, service en onderhoud m.b.t. de COTS-software en/of aanverwante dienstverlening zoveel mogelijk elektronisch dient te verlopen via een portaal. Gegadigde acteert in de uitvoering van onderhavige opdracht als intermediair en is in de dienstverlening richting de aanbestedende dienst afhankelijk van derden, te weten de software fabrikanten. Zaken zoals garantie, service en onderhoud ligt in de sfeer van de softwarefabrikant en zal benoemd worden in de desbetreffende licentie, onderhouds- en contractvoorwaarden zoals gehanteerd door de software fabrikant. Gegadigde is geen eigenaar van de software en kan hier dus geen uitspraak over doen. Derhalve verzoeken wij u in dat kader akkoord te gaan met de toepasselijke licentie, onderhouds- en contractvoorwaarden (EULA) waar zaken zoals garantie, service en onderhoud benoemd zijn. Dit in lijn met artikel 19.1 van de GIBIT.	De Gemeente zoekt een Opdrachtnemer die haar volledig ontzorgt. Zie voor verdere beantwoording het antwoord op vraag 31.
3	Juridisch	Artikel 1.4 Aanbestedingsdocument en E18 Programma van Eisen	U stelt in 1.4 dat de doelstelling van de standaard SAM dienstverlening enerzijds kostenreductie is en anderzijds jaarlijks adequaat inzicht in verbruik (aantallen), inclusief het uitsluiten van juridische risico's. Hiertoe analyseert en adviseert opdrachtnemer (pro)actief m.b.t. benodigde licenties / gebruiksrechten, incl. betreffende licentievormen / -modellen, aantallen, etc. Uitgangspunt hierbij is te allen tijde dat opdrachtgever compliant is, tegen zo gunstig mogelijke kosten en voorwaarden. Gegadigde zal natuurlijk het best mogelijke advies geven, dit advies is echter afhankelijk van de informatie die aangeleverd wordt door de aanbestedende dienst. Gegadigde kan instaan voor de juistheid en volledigheid van haar advisering maar kan nooit garant staan voor uw compliancy positie of uw juridische risico's volledig uitsluiten. Dit is namelijk afhankelijk van hetgeen daadwerkelijk speelt bij en wordt uitgevoerd door de aanbestedende dienst. Hierop heeft gegadigde geen invloed/zeggenschap. Aangezien de aanbestedende dienst op grond van artikel 1.10 AW gehouden is om proportionele contractvoorwaarden te hanteren verzoekt gegadigde de aanbestedende dienst om deze eis buiten toepassing te verklaren danwel te herformuleren in lijn met het gestelde. Graag uw akkoord.	Niet akkoord. Het artikel wordt aangepast met onderstaande tekst: "Doelstelling van de standaard SAM-dienstverlening is enerzijds kostenreductie en anderzijds een jaarlijks adequaat inzicht in verbruik (aantallen), incl. het zoveel mogelijk uitsluiten van juridische risico's. Hiertoe analyseert en adviseert opdrachtnemer (pro)actief m.b.t. benodigde licenties / gebruiksrechten, incl. betreffende licentievormen / -modellen, aantallen, etc. Uitgangspunt hierbij is te allen tijde dat opdrachtgever compliantie nastreeft, tegen zo gunstig mogelijke kosten en voorwaarden".
4	Inhoud	Aanbestedingsdocument 1.4	U stelt " Elke prijsopgaaf is bindend en dient een geldigheidsduur te hebben van ten minste dertig (30) dagen." Fabrikanten hebben alle hun eigen bindende regels voor prijsopgaves. Zo stelt Microsoft in het CSP programma dat zij het recht hebben om met 14 dagen waarschuwing de prijzen te wijzigen. Andere fabrikanten hebben bijvoorbeeld een prijsbeleid dat iedere maand bij het begin van de maand een nieuwe prijslijst uitkomt. Wij verzoeken aanbestedende dienst deze tekst te wijzigen in "Elke prijsopgave is bindend en dient te worden afgegeven met de maximale geldigheidsduur conform de maximale periode afgegeven door de fabrikant.	Opdrachtgever gaat in specifieke gevallen hiermee akkoord. Dit dient echter wel door Opdrachtnemer te worden aangetoond.
5	Inhoud	aanbestedingsdocument 1.4 gewenste situatie	Aanbestedende dienst stelt "Elke prijsopgaaf is bindend en dient een geldigheidsduur te hebben van ten minste dertig (30) dagen." Fabrikanten zoals Microsoft houden zich het recht voor in het CSP programma om prijzen te wijzigen met een aankondiging van 14 dagen. Verder hanteren fabrikanten vaak prijslijsten die geldig zijn tot het einde van de maand. Verzoek aan aanbestedende dienst om dit te wijzigen in een geldigheidsduur overeenkomend met de maximale geldigheidsduur conform de voorwaarden van de betreffende fabrikant.	Zie beantwoording op vraag 4.
6	Inhoud	Paragraaf 1.4	Er wordt gesteld dat onder de raamovereenkomst dergelijke COTS-software en/of aanverwante dienstverlening al dan niet "tweedehands" kan worden afgenomen in verschillende verschijningsvormen, voor bepaalde en onbepaalde (gebruiks)duur. Kunt u bevestigen dat de aanboden licenties in het prijzenblad nieuw dienen te zijn?	Ja, de nu uitgevraagde COTS software in het prijzenblad dienen nieuw te zijn.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
7	Inhoud	Aanbestedingsdocument par. 1.5	<p>Inzake de genoemde bijbehorende SAM-dienstverlening hebben wij onderstaande vragen.</p> <ol style="list-style-type: none"> Beschikt aanbestedende dienst momenteel over SAM-tooling in huis, en welke tooling is dit? Welke werkzaamheden zijn, gerelateerd aan de SAM-tooling, reeds uitgevoerd? Kunt u daarbij tevens aangeven of dit door een SAM specialist (externe dienstverlener, die de daartoe strekkende dienstverlening als zijn kerntaak ziet en bewezen heeft deze diensten succesvol te kunnen uitvoeren) is uitgevoerd? Indien aanbestedende dienst nog niet over SAM tooling beschikt, wenst deze een zogenoemde SAM On-Premise oplossing of een SAMaaS oplossing? Moet het gehele licentiebeheer middels SAM gereguleerd worden? Indien nee, stelt de aanbestedende dienst een licentiebeheerder aan of is deze al werkzaam bij de organisatie? Welke interne afdelingen zouden/zijn betrokken bij het SAM proces? Zijn de bestaande beleidslijnen, processen en procedures zodanig ingericht, dat zij het bestaan van SAM binnen de aanbestedende dienst waarborgen? Welk percentage verworven softwarelicenties wordt door de aanbestedende dienst vastgelegd in een inventaris van licentierechten (een centrale bewaarplaats/bijhouden van alle licenties in eigendom en/of eerder aangeschaft)? Hoeveel software contracten zijn er op dit moment in beheer bij de aanbestedende dienst? Heeft aanbestedende dienst een top X samengesteld van de grootste software fabrikanten? Zo ja, welke zijn dit? Wordt er bij de aanbestedende dienst gebruik gemaakt van servervirtualisatie? Zo ja, welke techniek betreft het? Wordt er bij de aanbestedende dienst gebruik gemaakt van desktopvirtualisatie? Zo ja, welke techniek betreft het en zijn dit persistent of non-persistent vdi's? Wordt er bij de aanbestedende dienst gebruik gemaakt van applicatievirtualisatie? Zo ja, welke techniek betreft het? En welke distributietechnologie wordt hier gehanteerd? Hoeveel assets omvat de scope van de aanbesteding? Graag ontvangen wij gespecificeerd overzicht van de volgende zaken; a. aantal fysieke werkplekken (werkstations/PC's/laptops) / b. aantal virtuele werkplekken / c. aantal Zero/Thinclients / d. aantal fysieke servers / e. aantal virtuele servers. Hoeveel domeinen en netwerken heeft de aanbestedende dienst? Wordt er gebruik gemaakt van IaaS? Zo ja, welke IaaS-applicaties. Wordt de infrastructuur of een deel daarvan gemanaged door een outsource partij? Indien ja, mogen we ook agents en oplossingen in die omgevingen installeren? Kunnen wij remote VPN connectie maken met de omgeving van de aanbestedende dienst? Zo ja, kan dat ook unattended? 	Nee, er is geen tooling in huis en wordt er ook niet overwogen om SAM tooling te installeren. Inschrijvers worden geacht hun eigen SAM-dienst te beschrijven. Zie voor verdere toelichting E17 in het Programma van Eisen. De overige vragen zijn om deze reden niet relevant.
8	Proces	Artikel 1.5 Aanbestedingsdocument	Het kenmerkende van een raamovereenkomst is dat zij geen afnamegarantie kent, de aanbestedende dienst is immers niet verplicht om af te nemen onder een raamovereenkomst. Echter, mocht de aanbestedende dienst wel overgaan tot het plaatsen van een (nadere)opdracht die onder de reikwijdte van de raamovereenkomst valt, dan moet de aanbestedende dienst die opdracht eerst plaatsen bij de raamcontractant(en) van de raamovereenkomst. De aanbestedende dienst kan niet buiten de raamovereenkomst inkopen, als er een (nadere)opdracht te vergeven is die valt binnen de scope van de raamovereenkomst. Derhalve vraagt gegadigde bevestiging vanuit de aanbestedende dienst dat als een (nadere)opdracht onder de scope van de onderhavige raamovereenkomst valt u eerst de raamcontractant(en) in de gelegenheid stelt om een offerte uit te brengen, alvorens u deze (nadere)opdracht buiten de raamovereenkomst om in de markt zet. Graag uw bevestiging?	Dit bevestigen wij.
9	Inhoud	Aanbestedingsdocument par. 1.5 omvang opdracht	Kunt u een reële schatting doen van de omvang van de jaarlijkse software-uitgaven die onder scope van de aanbesteding vallen? Dit is voor inschrijver cruciaal om een passend opslagpercentage voor gevraagde dienstverlening te kunnen bepalen.	Zie beantwoording op vraag 1.
10	Contract	Paragraaf 1.5	<p>Er wordt aangegeven dat opdrachtgever in beginsel ook zelf kan verwerven – conform het eigen inkoopbeleid – buiten de raamovereenkomst met opdrachtnemer om, met een maximum van 10% van de totaal te verwachten omzet.</p> <p>- Kunt u aangeven wat dit inkoopbeleid precies inhoudt en met inschrijvers delen?</p> <p>- Inschrijver heeft er begrip voor dat u de flexibiliteit wenst te behouden het elders in te kunnen kopen indien de opdrachtnemer hiertoe niet in staat is. Bijvoorbeeld als de fabrikant niet via het indirecte kanaal kan leveren, maar enkel direct aan u als opdrachtgever. Bent u bereid slechts buiten deze raamovereenkomst af te nemen indien opdrachtnemer niet in staat is te leveren? En zo nee, kunt u motiveren op basis van welke gronden verworven wordt buiten de raamovereenkomst?</p>	<p>1) Het inkoopbeleid is te vinden op overheid.nl. De genoemde 10% heeft betrekking op de enkelvoudig onderhandse aanbestedingen van Opdrachtgever.</p> <p>2) Nee, condities van COTS-software/en of aanverwante dienstverlening zou ook een moverende reden kunnen zijn om buiten de raamovereenkomst te verwerven. Zie ook aanbestedingsdocument opdracht paragraaf 1.5.</p>
11	Contract	Artikel 1.8 Aanbestedingsdocument	De onderhavige overeenkomst kan (optioneel) 1 maal door Opdrachtgever worden verlengd voor de duur van 3 jaar. Een verlenging van een overeenkomst moet door alle betrokken partijen geaccepteerd worden. Er dient immers wilsovereenstemming tussen de betrokken partijen te zijn. Gegadigde verzoekt de aanbestedende dienst om artikel 1.8 aan te vullen met dat Opdrachtnemer eveneens dient in te stemmen (wederzijdse instemming) met de ingeroepen mogelijkheid tot verlenging van de overeenkomst.	Niet akkoord.
12	Contract	Artikel 1.10 Aanbestedingsdocument	Een gestanddoening van 6 maanden is niet gebruikelijk en legt inschrijvers onaanvaardbare prijsrisico's op. Wij verzoek u dit terug te brengen naar 3 maanden. Inschrijver kan het opslagpercentage uiteraard wel gestand doen.	Akkoord.
13	Proces	Artikel 1.12 Aanbestedingsdocument	Gegadigde zal de inschrijving en alle verdere correspondentie in het Nederlands doen. In het uitzonderlijke geval kan het voorkomen dat er een bijlage (partnerstatus etc.) slechts in het Engels beschikbaar is. Kunt u bevestigen dat u akkoord gaat om in het uitzonderlijke geval documentatie in de Engelse taal te ontvangen. Graag uw bevestiging?	Dit is alleen toegestaan in een uitzonderlijk geval.
14	Uitvoering	Aanbestedingsdocument par. 1.12	De softwaremarkt is een door de Engelse taal gedomineerde markt. Inschrijver is daarbij een wereldwijd opererende organisatie. In dat licht bezien: kunt u bevestigen dat enkele documenten in zowel het aanbestedingstraject als de uitvoeringsfase in het Engels aangeleverd mogen worden, bijvoorbeeld in het voorkomende geval van enkele bewijsmiddelen. Vanzelfsprekend verstrekken wij Nederlandse exemplaren indien deze aanwezig zijn.	Zie beantwoording op vraag 13.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
15	Juridisch	Artikel 2.10 Aanbestedingsdocument	Leveringsvoorwaarden en andere voorwaarden van gegadigde en derde partijen zijn uitdrukkelijk uitgesloten van onderhavige aanbesteding en de daaruit voortvloeiende raamovereenkomst. Echter, in het geval van de aanschaf van licenties c.q. gebruiksrechten ontkomt u niet aan de desbetreffende licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden. Gegadigde fungeert als intermediair om de licenties c.q. gebruiksrechten aan de aanbestedende dienst te leveren. De licenties c.q. gebruiksrechten worden over het algemeen verstrekt middels een directe overeenkomst tussen de software fabrikant en eindgebruiker (aanbestedende dienst), of in ieder geval onder direct toepasselijkheid van de aan deze licentie c.q. dit gebruiksrecht verbonden voorwaarden. De licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden maken integraal onderdeel van de aankoop van de software. Door middel van licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden worden de rechten en plichten van het gebruik van de software benoemd. Deze voorwaarden zijn opgesteld door de software fabrikant en specifiek geschreven voor de (eind)gebruiker van de licenties c.q. gebruiksrechten. Om gebruik te mogen maken van de licenties c.q. gebruiksrechten dienen voorafgaand aan het gebruik de toepasselijke licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden geaccepteerd te worden, zonder acceptatie mag de licenties c.q. gebruiksrechten simpelweg niet gebruikt worden. Uiteraard zal gegadigde, in geval van gunning, bij het aanbieden van een nadere offerte de van toepassing zijnde voorwaarden van de desbetreffende software fabrikant meesturen naar de aanbestedende dienst. Gaat de aanbestedende dienst akkoord met de licentie- en contractvoorwaarden vanuit de desbetreffende software fabrikant, waaronder de EULA (End User License Agreement)?	Zie beantwoording op vraag 31.
16	Juridisch	Artikel 2.11 Aanbestedingsdocument	De aanbestedingsstukken bevatten een concept verwerkersovereenkomst. Gegadigde acteert in de levering van COTS als intermediair/reseller in deze aanbesteding. Bij het opstellen van een verwerkersovereenkomst is het belangrijk om te bepalen wie daadwerkelijk verwerker is. Om dit te kunnen vaststellen dient de data gevolgd te worden. Bij het leveren en/of verhuren van COTS software c.q. licenties c.q. gebruiksrechten (zoals opgenomen in de scope van deze aanbesteding) is nimmer sprake van het verwerken van persoonsgegevens. Dit aangezien gegadigde simpelweg géén toegang tot enige persoonsgegevens heeft. Een verwerkersovereenkomst kan dan ook niet van toepassing zijn op de levering van COTS software c.q. licenties c.q. gebruiksrechten en dient enkel afgesloten te worden in het geval een software fabrikant persoonsgegevens verwerkt. In dergelijke gevallen zal gegadigde de concept verwerkersovereenkomst meesturen met de uitvraag naar de desbetreffende software fabrikant. In het geval dat de desbetreffende fabrikant aangemerkt wordt als verwerker van persoonsgegevens zal gegadigde volledig meewerken en zich maximaal inspannen om de verwerkersovereenkomst te laten ondertekenen door de desbetreffende software fabrikant (verwerker). Echter, gegadigde kan niet op voorhand akkoord geven dat de desbetreffende fabrikant (en de verwerker van de persoonsgegevens) de concept verwerkersovereenkomst accepteert. Graag uw akkoord?	Niet akkoord (de leverancier kan bijvoorbeeld in de CSP portal van Microsoft bij persoonsgegevens).
17	Juridisch	Aanbestedingsdocument par. 2.14	In paragraaf 2.14 gaat u in op de verschillende mogelijkheden die inschrijvers hebben om in gezamenlijkheid in te schrijven. In deze situaties gaat het naast uw eigen wensen ook om de regels die vanuit de mededingingswet gelden. De mededingingswet zorgt ervoor dat u als aanbestedende dienst zeker weet dat u zoveel mogelijk inschrijvingen krijgt, en dat geschikte inschrijvers de marktwerking op geen enkele manier manipuleren. Inschrijvers kunnen, om zich te verzekeren dat zij zich houden aan de mededingingswet en het kartelverbod, de "handleiding combinatieovereenkomsten" van de ACM hierop naslaan. Hierin staat een duidelijke beslisboom waaruit blijkt wat wel en niet mag in bepaalde situaties. Een gegeven is hierbij zeer duidelijk: inschrijvers die zelfstandig kunnen inschrijven, moeten dat ook doen. Dat betekent ook dat twee of meer inschrijvers die zelfstandig kunnen inschrijven, in geen geval gezamenlijk mogen aanbieden. Kunt u bevestigen dat ook combinaties alleen zijn toegestaan indien de combinanten niet in staat zijn afzonderlijk van elkaar in te schrijven, zoals toegelicht in de handleiding combinatieovereenkomsten van de ACM?	Nee. Dat kunnen wij niet bevestigen. Wij zijn het bijvoorbeeld niet eens met de conclusie van vragensteller: "Dat betekent ook dat twee of meer inschrijvers die zelfstandig kunnen inschrijven, in geen geval gezamenlijk mogen aanbieden." Die conclusie wordt namelijk niet ondersteund door bijvoorbeeld het Europese en Nederlandse aanbestedingsrecht.
18	Inhoud	Paragraaf 2.16	Kunt u bevestigen dat inschrijvers de gevraagde licenties in het prijzenblad dienen aan te bieden en dat gelijkwaardige product of alternatieven niet zijn toegestaan?	Dit bevestigen wij.
19	Contract	Paragraaf 3.2.2	Er is geen beperking van de aansprakelijkheid van opdrachtnemer vastgelegd in de aanbestedingsdocumenten. Het is in de markt gebruikelijk de aansprakelijkheid te beperken tot een maximaal bedrag per incident en per jaar. Inschrijvers kunnen zich hier namelijk wél voor verzekeren. De Gids Proportionaliteit schrijft in 3.9.1.1 (voorschrift 3.9D, punt 1) voor dat er geen onbeperkte aansprakelijkheid wordt verlangd en (punt 2) dat de aanbestedende dienst rekening dient te houden met de risico's die aanbestedende dienst daadwerkelijk loopt én met de gebruikelijke aansprakelijkheidseis in de betreffende branche of voor de opdracht naar aard en omvang. In de toelichting wordt tevens verwezen naar de mogelijkheid voor aanbieders om zich tegen de geëiste aansprakelijkheid te verzekeren. Inschrijver stelt daarom voor om de aansprakelijkheid te beperken tot maximaal € 1.000.000,- per incident en € 2.500.000,- per jaar. Geheel in lijn met de geëiste verzekering in paragraaf 3.2.2. Gaat u hiermee akkoord?	Akkoord.
20	Proces	Paragraaf 3.3	U stelt als minimumeis dat inschrijver een Microsoft CSP óf LSP reseller dient te zijn. Momenteel maakt u gebruik van CSP licenties, maar het is goed mogelijk dat gedurende de looptijd van de overeenkomst andere licentievormen financieel aantrekkelijker zijn dan uw huidige licenties. In dat geval zal alleen een LSP reseller de beste (inkoop)prijs kunnen realiseren. Het is daarom van belang dat inschrijvers zowel een Microsoft CSP als LSP reseller zijn. Kunt u bevestigen dat inschrijvers zowel Microsoft CSP als LSP reseller moeten zijn en dit na voorlopige gunning dienen aan te tonen met een actuele partnerstatus afgegeven door Microsoft?	Niet akkoord. Opdrachtgever maakt bewust gebruik van Microsoft CSP diensten. Het mogelijk gebruik van toekomstige Microsoft LSP diensten zijn niet van toepassing op deze aanbesteding.
21	Juridisch	Aanbestedingsdocument par. 3.3 minimumeisen i.c.m. PVE E4	Uw minimumeis is dat opdrachtnemer CSP óf LSP reseller is. In Eis E4 verwijst u naar specifieke overheidsafspraken tussen Microsoft en VNG (VNG Framework). Hiervoor is een LSP status vereist. Graag uw bevestiging dat opdrachtnemer tenminste LSP moet zijn.	Niet akkoord. Opdrachtgever is niet bekend van deze afspraken. Opdrachtgever laat deze eis E4 vervallen om de marktwerking te bevorderen.
22	Proces	Artikel 3.4.3 Aanbestedingsdocument	Gezien de vertrouwelijkheid van de voorwaarden van het internationale verzekeringsprogramma geeft Gegadigde geen inzage aan derden in de polis stukken, te meer omdat derden geen conclusies of consequenties aan deze voorwaarden kunnen verbinden. De polis geldt immers als contract tussen verzekeraar en verzekeringnemer en niet tussen verzekeraar en eventueel schadelijdende partij. Ten behoeve van derden worden bevestigingen van het bestaan van aansprakelijkheidsverzekeringen afgegeven in de vorm van een certificaat, waarbij onze verzekeraar zich committeert aan het bestaan van de verzekeringen. Is het toevoegen van dit certificaat in de beantwoording toegestaan in plaats van een kopie van de verzekeringspolis?	Akkoord.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
23	Inhoud	Aanbestedingsdocument par. 5.1.1 Prijs COTS en bijbehorende SAM dienstverlening	U vraagt inschrijver een opslagpercentage te geven op COTS aanschaf waarmee alle gevraagde dienstverlening dient te worden bekostigd. De gevraagde dienstverlening vereist de aanwezigheid van een SAM tool zoals SNOW software. SNOW software is COTS. Graag uw bevestiging dat u 1) een SAM tool zult afnemen en 2) deze als COTS zal worden afgenomen en dus niet vanuit de opslag dient te worden bekostigd. Hiermee maakt aanbestedende dienst het mogelijk dat het opslagpercentage zo laag mogelijk kan blijven zonder dat daarin een bedrag voor de SAM tool hoeft te worden verrekend.	1) De Gemeente wenst niet te investeren in een SAM tooling. 2) De Inschrijver is vrij om de dienstverlening in te vullen met of zonder tool. Deze kosten dienen inclusief te zijn van de aangeboden dienstverlening. Zie voor verdere toelichting beantwoording op vraag 7.
24	Inhoud	5.1 Subgunningscriterium B Plan van Aanpak	Aanbestedende dienst vraagt een plan van aanpak waarin diverse punten beschreven dienen te worden. Inschrijver verzoekt u het maximale aantal A4 te verruimen naar 4 A4. Gaat u hiermee akkoord?	Niet akkoord.
25	Juridisch	Artikel 5.4 Aanbestedingsdocument	Graag uw bevestiging dat de prijsaanpassing niet beperkt is tot indexatie van voorgaande prijzen in geval softwarefabrikanten een hogere inkoopprijs zijn gaan hanteren (bijvoorbeeld bij een contractverlenging of uitbreiding tegen een nieuw prijspeil).	Dit bevestigen wij. Het opslagpercentage van Odrachtnemer staat wel vast.
26	Inhoud	Paragraaf 5.4	Er wordt gesteld dat eenmaal per jaar, voorafgaand aan het volgende contractjaar, de prijs verhoogd mag worden. De indexering verloopt via de GIBIT, Art. 9.8. In paragraaf 1.4 wordt gesteld dat elke prijsopgave 30 dagen geldig moet zijn. Ook paragraaf 5.1.1 stelt dat opdrachtnemer de actuele inkoopprijs hanteert voor vergoedingen. Microsoft, maar ook andere softwarefabrikanten, wijzigen hun prijzen met regelmaat. De prijswijzigingen voor het aankomende jaar zijn niet op voorhand te voorspellen. Inschrijver stelt daarom voor de bepaling in paragraaf 5.4 te schrappen. Hoe inschrijvers borgen dat de beste (inkoop)prijs gedurende de looptijd van de raamovereenkomst gerealiseerd wordt, wordt in gunningscriterium B3 beoordeeld. Gaat u hiermee akkoord?	Akkoord om paragraaf 5.4. te schrappen.
27	Contract	Artikel 2.2 Concept Overeenkomst	De onderhavige overeenkomst kan (optioneel) 1 maal door Odrachtgever worden verlengd voor de duur van 3 jaar. Een verlenging van een overeenkomst moet door alle betrokken partijen geaccepteerd worden. Er dient immers wilsovereenstemming tussen de betrokken partijen te zijn. Gegadigde verzoekt de aanbestedende dienst om artikel 2.2 aan te vullen met dat Odrachtnemer eveneens dient in te stemmen (wederzijdse instemming) met de ingeroepen mogelijkheid tot verlenging van de overeenkomst.	Zie beantwoording op vraag 11.
28	Contract	Artikel 3.3 Concept Overeenkomst	Wij verzoeken u om deze bepaling aan te passen naar wat gebruikelijk is in deze markt, namelijk dat facturatie geschiedt binnen 30 dagen na factuurdatum.	Niet akkoord. Odrachtnemer hanteert een betalingstermijn van ten minste 30 dagen na ontvangst van een juiste en geldige factuur, na verificatie en acceptatie van de betreffende levering.
29	Contract	Artikel 7.2 Concept Overeenkomst	Algemene (verkoop-) voorwaarden van opdrachtnemer zijn uitdrukkelijk uitgesloten van onderhavige aanbesteding en de daaruit voortvloeiende raamovereenkomst. Graag uw bevestiging dat de desbetreffende licentie- en contracts-voorwaarden vanuit de software fabrikant wel van toepassing zijn.	Akkoord.
30	Contract	Artikel 8 Concept Overeenkomst	Gegadigde verzoekt u de rangorde zoals opgenomen onder artikel 8 aan te passen in zoverre dat dit gebruikelijk is bij overheidsopdrachten, met dien verstande dat de Nota van Inlichtingen prevaleren boven de raamovereenkomst en de inhoud van het aanbestedingsdocument en bijbehorende bijlagen. De reden hiervoor is dat er afwijkingen geconstateerd kunnen worden in de Nota van Inlichtingen die betrekking hebben op de raamovereenkomst, het aanbestedingsdocument en bijbehorende bijlagen waardoor het tegenstrijdig zou zijn deze wel te laten prevaleren. Graag uw akkoord?	Aangezien in artikel 8 is vermeld 'De hieronder genoemde bijlagen maken integraal deel uit van deze overeenkomst' en de Nota van Inlichtingen in rangorde bovenaan staat, voldoet eea. reeds aan uw verzoek.
31	Juridisch	Artikel 2.3 en 19 GIBIT 2020	De algemene (inkoop-)voorwaarden van gegadigde en derde partijen zijn uitdrukkelijk niet van toepassing verklaard op onderhavige aanbesteding en de daaruit voortvloeiende raamovereenkomst. Echter, in het geval van de aanschaf van licenties c.q. gebruiksrechten ontkomt u niet aan de desbetreffende licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden. Gegadigde fungeert ook als intermediair om de licenties c.q. gebruiksrechten aan de aanbestedende dienst te leveren. De licenties c.q. gebruiksrechten worden over het algemeen verstrekt middels een directe overeenkomst tussen de software fabrikant en eindgebruiker (aangebestedende dienst), of in ieder geval onder direct toepasselijkheid van de aan deze licentie c.q. dit gebruiksrecht verbonden voorwaarden. De licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden maken integraal onderdeel van de aankoop van de software. Door middel van licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden worden de rechten en plichten van het gebruik van de software benoemd. Deze voorwaarden zijn opgesteld door de software fabrikant en specifiek geschreven voor de (eind)gebruiker van de licenties c.q. gebruiksrechten. Om gebruik te mogen maken van de licenties c.q. gebruiksrechten dienen voorafgaand aan het gebruik de toepasselijke licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden geaccepteerd te worden, zonder acceptatie mag de licenties c.q. gebruiksrechten simpelweg niet gebruikt worden. Uiteraard zal gegadigde, in geval van gunning, bij het aanbieden van een nadere offerte de van toepassing zijnde voorwaarden van de desbetreffende software fabrikant meesturen naar de aanbestedende dienst (in lijn met artikel 19.1 van de GIBIT). Gaat de aanbestedende dienst akkoord met de licentie- en contractvoorwaarden vanuit de desbetreffende software fabrikant, waaronder de EULA (End User License Agreement)?	Wij zijn ons bewust van (eventuele) licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden vanuit 'de desbetreffende software fabrikant'. Ook van een, in de praktijk niet altijd onomstreden, 'EULA'. Dat laat artikel 2.3 GIBIT 2020, dat uitgaat van algemene voorwaarden van Leverancier, echter onverlet. En bij voorbaat, dus zonder de betreffende voorwaarden en bedingen te kennen, kunnen wij natuurlijk niet akkoord gaan 'met de licentie- en contractvoorwaarden vanuit de desbetreffende software fabrikant, waaronder de EULA', zoals vragensteller voorstelt. Wij wachten de 'van toepassing zijnde voorwaarden van de desbetreffende software fabrikant' (en de betreffende offerte) dus steeds af.
32	Juridisch	Artikel 4.1, 4.2 en 20.9 GIBIT 2020	Behoudens de situatie dat nakoming blijvend onmogelijk is verzoeken wij u om een hersteltermijn toe te voegen in de vorm van een ingebrekestelling in het geval dat nakoming tijdelijk onmogelijk is. Een fatale termijn en het daaruit vloeiende verzuim heeft namelijk verregaande consequenties voor gegadigde. Gegadigde verzoekt daarom verzuim pas in te laten gaan na een ingebrekestelling met daarin een redelijke termijn om alsnog na te komen. Graag uw akkoord?	Nee. Wij zijn niet akkoord. Wij zien bijvoorbeeld niet in waarom twee professioneel en zorgvuldig handelende partijen de betreffende bepalingen (4.1 en 4.2 GIBIT 2020) niet zouden kunnen overeenkomen en nakomen. In de betreffende specifieke overeengekomen gevallen is het (alleszins) redelijk, dat Leverancier alsdan direct in verzuim is. Zie daartoe (immers) ook het bepaalde in artikel 6: 83 sub a Burgerlijk Wetboek. Zie verder bijvoorbeeld ook de betreffende 'Toelichting per artikel' bij de GIBIT 2020. Verder is artikel 20.9 GIBIT 2020 gelijk aan de wettelijke regeling conform het Burgerlijk Wetboek, dus een noodzaak voor aanpassing is ook hier niet aanwezig.
33	Juridisch	Artikel 5 GIBIT 2020	Voor de levering van COTS-software valt implementatie bij soortgelijke aanbestedingen normaliter buiten de scope van de opdracht, dit aangezien implementatie eerder toeziet op maatwerk software. Maatwerk software moet namelijk specifiek voor een klant aanpast (geïmplementeerd) worden. Gegadigde acteert in deze aanbesteding ook als intermediair van COTS-software en kan de implementatie en bijbehorende ondersteuning niet zelf verrichten. Deze diensten worden normaliter uitgevoerd door System Integrators (ook wel bekend als SI's). Graag verzoeken wij u dit artikel voor COTS-software buiten toepassing te verklaren.	Akkoord.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
34	Juridisch	Artikel 7 GIBIT 2020	Een acceptatie/keuring test/procedure voor COTS-software is ongebruikelijk. Een dergelijke procedure ziet eerder toe op maatwerk software, nu deze maatwerk software specifiek voor een klant gemaakt/aangepast wordt, in tegenstelling tot COTS-software/standaard software. Deze software is reeds ontwikkeld. Zo staan de functionaliteiten van de software vast waardoor deze inzetbaar is door verschillende bedrijven. Graag verzoeken wij u de artikel 7 GIBIT buiten toepassing te verklaren voor COTS-software, danwel aan te passen in lijn met het bovenstaande. Graag uw akkoord?	Akkoord.
35	Juridisch	Artikel 8 GIBIT 2020	De correcte afhandeling van de levering van onderhoud, support en ondersteuning wordt door gegadigde verzorgt. Echter, artikel 8 van de GIBIT behelst voornamelijk verdergaande verplichting dan enkel levering. Gegadigde acteert in de uitvoering van de onderhavige opdracht als intermediair en is in de dienstverlening richting de aanbestedende dienst afhankelijk van derden, te weten de software fabrikanten, om de licenties c.q. gebruiksrechten en het onderhoud, support en ondersteuning daarop aan de aanbestedende dienst door te leveren. Gegadigde is geen eigenaar of maker van de licenties c.q. gebruiksrechten. De software fabrikant heeft toegang tot de broncode van de licenties c.q. gebruiksrechten en dient derhalve te voorzien in het daadwerkelijke onderhoud, support en ondersteuning daarop. Gegadigde zal de aanbestedende dienst ondersteunen in het contact met de software fabrikant in het geval van onderhoud, support en ondersteuning van de licenties c.q. gebruiksrechten. Echter, het daadwerkelijke onderhoud, support en de ondersteuning op de licenties c.q. gebruiksrechten wordt verzorgd door de desbetreffende software fabrikant onder de toepasselijke licentie- en onderhoud- en contractvoorwaarden. Gegadigde zal de toepasselijke licentie- en onderhoud- en contractvoorwaarden ter beschikking stellen. Derhalve verzoeken wij u enkel een inspanningsverplichting op te nemen om op correcte wijze te faciliteren dat u van de desbetreffende software fabrikant het juiste onderhoud, support en ondersteuning geleverd krijgt.	Akkoord.
36	Juridisch	Artikel 10 GIBIT 2020	Gegadigde acteert in de uitvoering van de onderhavige opdracht ook als intermediair en is in de dienstverlening richting de aanbestedende dienst afhankelijk van derden, te weten de software fabrikanten. Echter, verlangt u onder artikel 10.1 van de GIBIT bijvoorbeeld wel van een leverancier een garantie dat de ICT Prestatie de overeengekomen eigenschappen zal bevatten en voldoet aan het Overeengekomen gebruik. T.a.v. het licentiecomponent van de uitvraag ligt een dergelijke garantie ligt bij de eigenaar/maker van de software, in deze; de software fabrikant. Immers, de software fabrikant heeft toegang tot de licenties c.q. gebruiksrechten en kan derhalve bijvoorbeeld onderhoud plegen en support bieden. Gegadigde heeft op geen enkele wijze toegang tot de licenties c.q. gebruiksrechten en kan deze garanties t.a.v. het licentiecomponent niet zonder meer afgeven. Derhalve verzoeken wij u akkoord te gaan met de garanties zoals die geboden worden door de desbetreffende software fabrikanten welke zijn vastgelegd in de toepasselijke licentie, onderhouds- en contractvoorwaarden (EULA). Dit in lijn met artikel 19.1 van de GIBIT. Graag uw akkoord?	Akkoord.
37	Juridisch	Artikel 13.3 GIBIT 2020	De mogelijke aansprakelijkheid wordt beperkt in artikel 13.2. Echter, wordt de aansprakelijkheid (i) slechts beperkt per gebeurtenis, de maximale aansprakelijkheid voor meerdere gebeurtenissen is niet vastgelegd en (ii) is de omvang van dit bedrag, met het oog op de aard en omvang van de aan deze aanbesteding onderliggende opdracht, disproportioneel. Gegadigde kan zich niet verzekeren tegen schade voor onbeperkt aantal gebeurtenissen en zou daarmee een disproportioneel groot financieel risico nemen. In deze overeenkomst geldt dit temeer nu gegadigde fungeert als intermediair om de licenties c.q. gebruiksrechten aan de aanbestedende dienst te leveren en de licenties c.q. gebruiksrechten over het algemeen worden verstrekt middels een directe overeenkomst tussen de software fabrikant en de eindgebruiker (de aanbestedende dienst) onder toepasselijkheid van de licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden vanuit de software fabrikant. De Gids Proportionaliteit schrijft in 3.9.1.1 (voorschrift 3.9D, punt 2) voor dat de aanbestedende dienst rekening dient te houden met de risico's die aanbestedende dienst daadwerkelijk loopt én met de gebruikelijke aansprakelijkheidseis in de betreffende branche of voor de opdracht naar aard en omvang. Een voor de aanbestedende dienst gebruikelijke beperking van de aansprakelijkheid in de betreffende branche of voor de opdracht naar aard en omvang is €1.250.000,- per gebeurtenis met een maximum van €2.500.000,- per jaar. Wij zouden graag zien dat de aansprakelijkheid wordt beperkt in zoverre dat dit gebruikelijk is bij soortgelijke opdrachten binnen uw sector tot een bedrag van €1.250.000,- per gebeurtenis met een maximum van €2.500.000,- per jaar. Dit eveneens in lijn met het gestelde in de aanbestedingsstukken. Graag uw akkoord?	Zie beantwoording op vraag 19.
38	Juridisch	Artikel 13.4 GIBIT 2020	De aansprakelijkheid voor overige schade is beperkt tot tien maal de "Jaarvergoeding" per gebeurtenis. U stelt daarbij dat de totale aansprakelijkheid per jaar evenwel nooit meer dan twintig maal de Jaarvergoeding zal bedragen (ongeacht het aantal gebeurtenissen). Gegadigde fungeert in deze uitvraag als intermediair om de licenties c.q. gebruiksrechten aan de aanbestedende dienst te leveren en de licenties c.q. gebruiksrechten over het algemeen worden verstrekt middels een directe overeenkomst tussen de software fabrikant en de eindgebruiker (de aanbestedende dienst) onder toepasselijkheid van de licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden vanuit de software fabrikant. De vergoedingen die uit de nadere overeenkomsten resulterend uit de onderhavige raamovereenkomst kunnen volgen kunnen variëren van kleine bedragen (de uitvraag van een licentie bij een Tier 3 software fabrikant) tot aan substantiële bedragen (een verlenging bij een Tier 1 software fabrikant). Gezien de algemene definitie van "Jaarvergoeding" opgenomen in artikel 1 van de GIBIT, de vrijheid van de aanbestedende dienst om een opdracht wel of niet onder de raamovereenkomst uit te vragen én de vermenigvuldiging factor opgenomen in het onderhavige artikel is het voor gegadigde niet mogelijk om het bedrijfsrisico in te calculeren. De onderhavige mogelijke aansprakelijkheid is een niet calculeerbaar bedrijfsrisico (een disproportioneel groot financieel risico) dat redelijkerwijs niet door gegadigde kan worden geaccepteerd. Gegadigde verzoekt de aanbestedende dienst om een alternatief voorstel te doen (bijvoorbeeld door opnemng van een (acceptabel) maximum aansprakelijkheidsbedrag in lijn met artikel 13.3 van de GIBIT) dat recht doet aan de positie van partijen. Graag uw reactie?	Wij gaan niet in op het verzoek. Wij gaan immers niet mee in de algemene, deels ongenueanceerde, stelling en beeldvorming van vragsteller inzake een 'niet calculeerbaar bedrijfsrisico (een disproportioneel groot financieel risico)'. Leverancier moet immers bijvoorbeeld adequaat in staat worden geacht om 'toerekenbare tekortkomingen in de nakoming van (een) verbintenis (-sen)' ('wanprestatie') en 'onrechtmatige daad' te voorkomen, dan wel bestaan ter zake 'onrechtmatige daad' voor hem verzekeringsmogelijkheden. Het gaat verder om een eventuele maximale aansprakelijkheid per jaar. De aansprakelijkheid van Leverancier is daarmee dus geen gegeven waarmee gecalculeerd moet worden. De 'aansprakelijkheid voor overige schade' wordt daarbij (ook) bepaald door het Burgerlijk Wetboek, waardoor er diverse 'beperkingen van aansprakelijkheid' van toepassing zijn, en van disproportionaliteit (ook) geen sprake is. Zie daartoe bijvoorbeeld ook prof. mr. C.E.C. Jansen in het Tijdschrift voor Bouwrecht (TBR 2016, 4, pag. 335 en 337). En zie ook Rechtbank Zeeland-West-Brabant 6 november 2014, ECLI:NL:RBZWB:2014:7530.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
39	Juridisch	Artikel 15.5 GIBIT 2020	Het hanteren van een boeteclausule naast een aansprakelijkheidsclausule voldoet niet aan het proportionaliteitsvereiste van artikel 1.10 Aanbestedingswet 2012 en is als zodanig disproportioneel te noemen. Het hanteren van een boeteclausule naast een aansprakelijkheidsclausule resulteert namelijk in een onevenredig risico voor de winnende Inschrijver bij de uitvoering van deze overeenkomst. Daarnaast is een boeteclausule in welke hoedanigheid dan ook niet wenselijk voor een prettige en strategische samenwerking tussen de aanbestedende dienst en de winnende inschrijver. Wij willen u dan ook graag wijzen op de inhoud van artikel 3.9d uit de Gids Proportionaliteit. Ook is het naar onze mening niet noodzakelijk omdat in de contractvoorwaarden een vangnet is opgenomen ten aanzien van onze aansprakelijkheid en de daaruit voortvloeiende verplichting tot vergoeding van schade, in geval van schending van geheimhoudingsverplichtingen. De aanbestedende dienst heeft voldoende andere sanctionerende maatregelen tot haar beschikking in relatie tot een schending van dergelijke verplichtingen. Daarbij is de boete verschuldigd zonder dat in rechte vast is komen te staan dat gegadigde daadwerkelijk een geheimhoudingsbepaling heeft geschonden. Immers, niet iedere vermeende schending van de geheimhoudingsbepaling is aan gegadigde te wijten. Wij willen u verzoeken u om artikel 15.5 van de GIBIT te laten vervallen. Indien de aanbestedende dienst deze bepalingen niet buiten toepassing verklaart, verzoekt gegadigde om een toelichting.	Wij gaan niet mee met het verzoek. Voorschrift 3.9 D Gids Proportionaliteit gaat bijvoorbeeld over (de) 'aansprakelijkheidsbepaling'. Die is in ons geval niet 'onbeperkt' noch 'disproportioneel' noch 'ongelimiteerd' aangezien ook het Burgerlijk Wetboek van toepassing is. Zie daartoe bijvoorbeeld ook prof. mr. C.E.C. Jansen in het Tijdschrift voor Bouwrecht (TBR 2016, 4, pag. 335 en 337). En zie ook Rechtbank Zeeland-West-Brabant 6 november 2014, ECLI:NL:RBZWB:2014:7530. Voor een verdere toelichting is het bepaalde op pagina 28 van de 'Toelichting per artikel' bij de GIBIT 2020 relevant: "Het vijfde lid ten slotte stelt voor alle partijen een boete op het schenden van de geheimhoudingsplicht. Er is een boete opgenomen omdat het begroten van de schade bij schending van de geheimhouding in de praktijk veelal niet eenvoudig is. Zodoende zou iedere prikkel tot het geheim houden van vertrouwelijke informatie zonder boetebeding kunnen ontbreken (bij niet te begroten schade volgt immers toch geen schadeclaim). De boete is gemaximeerd op € 50.000,--. Ter voorkoming van misverstanden is in de GIBIT 2020 toegevoegd dat samenhangende overtredingen worden aangemerkt als één overtreding." Er is dus sprake van een weloverwogen wederzijdse bepaling.
40	Juridisch	Artikel 20.3 GIBIT 2020	De aanbestedende dienst wenst de mogelijk te hebben om in het geval dat meerdere overeenkomsten een onderlinge samenhang vertonen, gerechtigd te zijn slecht een deel van de overeenkomsten op te kunnen zeggen en stelt daarbij dat een dergelijke opzegging geen effect op de overige samenhangende overeenkomsten. Gegadigde begrijpt de wens van de aanbestedende dienst en zal als intermediair in de uitvoering van de opdracht hier in trachten te voorzien. Wel wijzen wij op de toepasselijke licentie, onderhouds- en contractvoorwaarden (EULA), in lijn met artikel 19 van de GIBIT. De licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden maken integraal onderdeel uit van de aankoop en het gebruik van de software. In deze voorwaarden treft de aanbestedende dienst of een licentie c.q. gebruiksrecht opzegbaar is en indien dit het geval is of dit ook geldt voor samenhangende overeenkomsten, in deze voorwaarden treft de aanbestedende dienst de randvoorwaarden die daarbij van toepassing zijn. Gegadigde acteert in de samenwerking als intermediair. Wij kunnen derhalve geen toezeggingen vanuit software fabrikanten doen ten aanzien van dit onderwerp ook niet ten aanzien van een eventuele opzegging. Uiteraard kan gegadigde de aanbestedende dienst ondersteunen in dergelijke situaties. De mogelijkheid tot opzegging kunnen wij derhalve enkel bevestigen ten aanzien van de raamovereenkomst. Uiteraard beïnvloedt die opzegging niet de o.a. licentie overeenkomsten die de aanbestedende dienst is aangegaan met de software fabrikanten. Graag uw akkoord op het gestelde.	Wij gaan niet akkoord met 'het gestelde' door vragensteller, aangezien wij (onder meer) de indruk hebben, dat 'het gestelde' niet geheel recht doet aan het bepaalde in artikel 20.3 GIBIT 2020. Het gaat in artikel 20.3 GIBIT 2020 immers bijvoorbeeld om een opzegging (of zo nodig, zie de 'Toelichting per artikel' bij de GIBIT 2020, 'verlenging') 'tegen het einde van de dan actuele looptijd', en bijvoorbeeld (dus) niet om een 'opzegging hoe dan ook'. Daarbij leest de vraag, door het wegvallen van woorden, erg moeilijk. Artikel 20.3 GIBIT 2020 ziet echter inderdaad op de thans aanbestede raamovereenkomst. Wij zijn ons verder inderdaad bewust van (eventuele) licentie-, onderhoud- en contractvoorwaarden vanuit de betreffende software fabrikanten. Ook van een, in de praktijk niet altijd onomstreden, 'EULA'. Wij worden ter zake van een en ander (dus) graag steeds tijdig en adequaat op de hoogte gehouden.
41	Juridisch	Artikel 21 GIBIT 2020	Gegadigde verzoekt de aanbestedende dienst om in het kader van het proportionaliteitsbeginsel ex artikel 1.10 Aanbestedingswet 2012 af te zien van het controle-/auditrecht zoals genoemd in artikel 21. Gegadigde is van mening dat de aard en omvang van de aan deze aanbesteding onderliggende opdracht een middel als controle/audit niet rechtvaardigen. Graag uw akkoord?	Oprachtgever wenst het controlerecht en medewerking bij audits conform artikel 21 te behouden. Voor een dergelijke controle dient echter te allen tijde een gerechtvaardigd belang te bestaan, alsmede gereede twijfel of andere duidelijke en onderbouwde aanleiding.
42	Juridisch	Artikel 30.2 GIBIT 2020	De aanschaf van het gebruiksrecht op een licentie geeft geen recht op de broncode van de software. Gegadigde is geen eigenaar van de broncode. De software fabrikant is eigenaar van de broncode en de rechten en plichten die daarmee gepaard gaan. De broncode omvat de verzameling van alle door de software fabrikant geschreven computercodes voor het desbetreffende product. Derhalve kan gegadigde nimmer aan de omschreven Escrow verplichting voldoen. Graag verzoeken wij u dit artikel buiten toepassing te verklaren.	Akkoord.
43	Inhoud	Artikel 4.1 Verwerkersovereenkomst	Gegadigde zal er altijd zorg voor dragen dat de persoonsgegevens veilig worden verwerkt door middel van "passende technische en organisatorische maatregelen (TOMs)". Derhalve heeft gegadigde voor dergelijke overeenkomsten haar eigen TOM's opgesteld. Graag uw akkoord dat gegadigde gebruik mag maken van haar eigen TOMs?	Akkoord, mits in bijlage 2 van de verwerkersovereenkomst goed beschreven.
44	Contract	Artikel 4.2 Verwerkersovereenkomst	Gegadigde zal uiteraard alle informatie ter beschikking stellen die nodig is om de naleving van haar verplichtingen aan te tonen en audits en inspecties die door de aanbestedende dienst worden uitgevoerd of opgedragen, toelaten en eraan meewerken. Gegadigde verzoekt wel dat de uitoefening van deze auditrechten worden beperkt tot maximaal eenmaal per jaar, na voorafgaande redelijke kennisgeving aan gegadigde en tijdens de aangegeven kantooruren door gegadigde en zonder kosten. Graag uw akkoord?	1 x per jaar maximaal akkoord, kosten voor de autior akkoord. De gegadigde kan geen kosten voor uren of dergelijke in rekening brengen.
45	Contract	Artikel 4.5 Verwerkersovereenkomst	Gegadigde zal slechts andere subverwerkers inschakelen (of wijzigen) nadat zij de aanbestedende dienst heeft geïnformeerd over eventuele wijzigingen met betrekking tot subverwerkers. In dat geval heeft de aanbestedende dienst het recht om bezwaar te maken. Graag uw akkoord?	Akkoord, mits voldaan wordt aan de geldende afspraken.
46	Inhoud	Artikel 5.1 Verwerkersovereenkomst	Artikel 5.1 van de Verwerkersovereenkomst benoemt dat gegadigde de aanbestedende dienst zonder onredelijke vertraging, maar uiterlijk binnen 24 uur na ontdekking zal informeren over een inbreuk in verband met persoonsgegevens. Gegadigde verzoekt u om voornoemde zinsnede aan te passen naar: "[...] zonder onredelijke vertraging, maar uiterlijk binnen 48 uur [...]" De Algemene Verordening Gegevensbescherming ("AVG") benoemt in artikel 33 lid 2 dat de Verwerker de Verantwoordelijke zonder onredelijke vertraging zal informeren indien de Verwerker kennis heeft genomen van een inbreuk in verband met persoonsgegevens. De AVG benoemt hierin niet een vast tijdsframe waarbinnen de Verwerker de Verantwoordelijke geïnformeerd moet hebben maar stelt alleen dat dit zonder onredelijke vertraging dient te geschieden. Gegadigde constateert dat er situaties denkbaar zijn, bijvoorbeeld indien een inbreuk zich voordoet in het weekend, waarbij de door aanbestedende dienst gestelde termijn van 24 uur wellicht niet haalbaar is, temeer omdat gegadigde in de dienstverlening richting de aanbestedende dienst ook afhankelijk is van derden. De termijn van 72 uur voor het melden van een inbreuk door de aanbestedende dienst, begint voor de aanbestedende dienst conform artikel 33 lid 1 AVG pas te lopen op het moment dat zij kennis heeft genomen van een inbreuk van persoonsgegevens, bijvoorbeeld doordat zij conform artikel 5.1 van deze Verwerkersovereenkomst door gegadigde is geïnformeerd. Het verruimen van de uiterlijke termijn naar 48 uur voor gegadigde, heeft voor zover gegadigde dat nu ziet, dus geen invloed op de verplichting van de aanbestedende dienst om een inbreuk in verband met persoonsgegevens uiterlijk binnen 72 uur na kennisneming bij de autoriteiten te melden. Natuurlijk zal gegadigde zich volledig inspannen om een inbreuk in verband met persoonsgegevens sneller dan binnen de uiterlijke termijn van 48 uur te melden. Graag uw akkoord.	Niet akkoord.
47	Inhoud	PVE 2.2 E2	Aanbestedende dienst stelt hier "de aanbieder bied aan tegen een vast opslagpercentage van de netto inkoop prijs". Het prijzenblad stelt enkel een opslagpercentage van 5 tot 10%.	Zie beantwoording op vraag 48.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
48	Inhoud	programma van Eisen punt 2.2 E2	Aanbestedende dienst stelt "De aanbieder bied aan tegen een vast opslagpercentage van de netto inkoopprijs." Op het prijzenblad staat enkel een mogelijkheid om aan te bieden tussen 5- en 10%. Gaarne verduidelijking wat de aanbestedende dienst bedoeld met netto inkoopprijs.	Oprachtgever bedoelt hiermee de netto inkoopprijs minus rebates, dealregistraties, kickback fee, etc.
49	Inhoud	Programma van Eisen E6 Lopende zaken i.c.m. Prijsblad	U geeft aan dat lopende overeenkomsten worden gecontinueerd. U vraagt wel SAM dienstverlening uit over alle bestaande software. Het is daarom denkbaar dat inschrijver tot wel meerdere jaren dienstverlening dient te leveren zonder dat daarvoor het betreffende opslagpercentage in rekening mag worden gebracht. Het is voor inschrijver belangrijk te weten wanneer contracten zullen worden overgezet om daarmee haar dienstverlening te bekostigen. Kunt u opgeven wat de looptijden zijn van uw huidige overeenkomsten?	De huidige looptijden zijn divers. De licenties zullen gedurende de looptijd van de overeenkomst worden vervangen.
50	Inhoud	Programma van Eisen E6 lopende zaken i.c.m. Aanbestedingsdocument 1.4 Change of Channelpartner	U geeft aan dat lopende overeenkomsten doorlopen. Ook noemt u Change of Channel partner. Graag uw bevestiging dat lopende overeenkomsten zo snel mogelijk na gunning, indien toegestaan door de softwarefabrikant, door inschrijver dienen te worden overgenomen middels Change of Channelpartner?	Oprachtgever zal hieraan zijn medewerking verlenen. Echter kan Oprachtgever niet beoordelen welke afspraken er met de Software fabrikanten zijn. Er dienen in ieder geval geen extra (dubbele) kosten voor Oprachtgever van toepassing te zijn.
51	Uitvoering	Bijlage E PvE - E6	Oprachtnemer kan deze eis alleen uitvoeren indien de fabrikant en huidige reseller meewerkt. Kunt u bevestigen dat opdrachtnemer enkel voor deze eis verantwoordelijk gehouden kan worden indien zij hiertoe bereid zijn en hun medewerking verlenen?	Ja, dit bevestigen wij.
52	Uitvoering	Bijlage E PvE - E6	Inschrijver begrijpt de toevoeging "NB: Vergoedingen zijn alleen van toepassing bij daadwerkelijke verkopen door opdrachtnemer." Echter zijn er ook licentiemodellen die op andere manieren vergoed worden dan op basis van koop, zoals huur. Inschrijver verzoekt u dit aan te passen naar: "NB: Vergoedingen zijn alleen van toepassing bij daadwerkelijke geleverde licenties door opdrachtnemer."	Oprachtgever gaat akkoord met de aanpassing.
53	Contract	Programma van Eisen E13 marktconformiteit	U stelt dat prijzen niet meer dan 2% mogen afwijken in geval van benchmark. De range om een opslagpercentage op te geven is echter 5-10%. Graag uw bevestiging dat de 2% afwijking toeziet op de kale licentieprijs en het opslagpercentage buiten beschouwing wordt gelaten.	Deze eis van 2% vervalt.
54	Uitvoering	Bijlage E PvE - E13	Inschrijver gaat er vanuit dat marktconformiteit getoetst wordt op basis van identieke producten en voorwaarden. Kunt u dit bevestigen?	Dit bevestigen wij.
55	Inhoud	Programma van Eisen E17 auditondersteuning	Voor een passende calculatie van benodigde inzet, graag uw opgave voor welke fabrikanten en hoe vaak auditondersteuning naar verwachting nodig is per jaar.	U als Oprachtnemer dient op basis van uw ervaring een inschatting te maken van de benodigde inzet. Oprachtgever gaat uit van circa 2 x per jaar. De belangrijkste toepassingen treft u aan in het prijzenblad \ formulier.
56	Inhoud	Programma van Eisen E17 SAM tool	De dienstverlening die u vraagt, vereist inzicht in uw softwaregebruik. Immers kan anders geen compliance positie worden bepaald en daarover geadviseerd worden. Graag uw bevestiging dat aanbestedende dienst een dergelijke tool zal afnemen. Inschrijvers moeten daarvan uit kunnen gaan om de gevraagde dienstverlening te kunnen leveren.	Niet akkoord. Oprachtgever is van mening dat er voor de gevraagde dienstverlening geen SAM tooling noodzakelijk is.
57	Inhoud	Programma van Eisen E18 compliance	Inschrijver kan adviseren over naleven van compliance voorschriften van leveranciers en dit ook borgen indien een SAM tool aanwezig is. Graag uw bevestiging.	Niet akkoord, er is geen SAM tool aanwezig en er wordt geen SAM Tool afgenomen. Zie beantwoording op vraag 56.
58	Uitvoering	Bijlage E PvE - E18	Inschrijver kan zich verantwoordelijk stellen voor gedegen en professioneel advies én tijdige signalering t.a.v. compliance. Echter kan inschrijver niet verantwoordelijk gesteld worden voor enige kosten voortvloeiende uit in-compliance, omdat inschrijver geen mandaat heeft om beslissingen te nemen over het al dan niet (tijdig) aanschaffen van licenties namens opdrachtgever. Kunt u bevestigen dat opdrachtnemer enkel verantwoordelijk gesteld wordt voor gedegen en professioneel advies én tijdige signalering t.a.v. compliance?	Dit bevestigen wij. Zie ook beantwoording op vraag 3 voor verdere toelichting.
59	Uitvoering	Bijlage E PvE - E22	Microsoft - maar ook andere fabrikanten - staan resellers niet toe hun prijslijsten te delen met opdrachtgevers. Het meesturen van de originele prijsopgave bij iedere offerte verhoogt de administratieve last en daarmee de handlingskosten. U vraagt inschrijvers in subgunningscriterium B3 o.a. om aan te geven hoe zij omgaat met marktconformiteit en inkoopcondities voor u als opdrachtgever, waarbij transparantie en aantoonbare marktconformiteit wordt beoordeeld. Inschrijver verzoekt u deze eis te schrappen en inschrijvers ruimte te geven dit op eigen wijze in te vullen en hen hierop te beoordelen. Gaat u hiermee akkoord?	Niet akkoord. Eis 22 wordt wel aangepast, zie beantwoording op vraag 60.
60	Contract	Programma van Eisen E22 prijsopgave	Softwarefabrikanten leveren niet altijd vooraf een offerte op; in veel gevallen geldt een prijslijst. Inschrijver kan uiteraard achteraf volledige transparantie bieden wanneer de inkoopnota is ontvangen. Graag aanpassen naar - op verzoek achteraf aan te tonen-.	Akkoord.
61	Uitvoering	Programma van Eisen E22	U vraagt altijd een kopie van de inkoopofferte mee te sturen. In voorkomende gevallen werkt een vendor met een prijslijst en is de inkoopprijs enkel aan te tonen op de bestelbon/factuur. Uiteraard kan inschrijver transparant zijn over haar inkooprijzen; graag uw akkoord dat in dat geval transparantie over inkoop volstaat.	Zie beantwoording van vraag 60.
62	Contract	Artikel E24 Programma van Eisen	Kunt u bevestigen dat deze genoemde geldigheidsduur geldt voor de offertes onder de nadere overeenkomst?	Ja, dit bevestigen wij.
63	Proces	Programma van Eisen 26 levertijden	Inschrijver heeft geen invloed op de daadwerkelijke levertijden door softwarefabrikanten. Graag aanpassen in - inschrijver doet haar best om fabrikanten z.s.m. te laten uitleveren-	Akkoord.
64	Uitvoering	Programma van Eisen E28	Digitaal factureren maakt het gebruik van PDF facturen onnodig. Derhalve verzoeken wij u de zinsnede 'waarbij tevens een PDF-factuur aangeleverd dient te worden als bijlage bij de e-factuur' te verwijderen uit deze eis. Indien u hiertoe niet bereid bent, ontvangen wij graag een toelichting wat voor aanbestedende dienst de meerwaarde is van én digitaal factureren én het ontvangen van de PDF-factuur.	Op dit moment is Oprachtgever nog niet geheel over naar deze werkwijze, vandaar nu nog dubbel.
65	Inhoud	Programma van Eisen E28	Wij verzoeken u de genoemde Europese norm E16931 te publiceren.	Oprachtgever gaat niet in op het verzoek van de opdrachtnemer. De juiste benaming is EN-16931.
66	Proces	Programma van Eisen E30 Betalingstermijn	In voorkomende gevallen worden wij, en u, vooruit gefactureerd. Inschrijver kan geen betaaltermijn accepteren van 30 dagen na uitlevering, daarmee zouden wij forse bedragen vooruit moeten financieren. Graag uw akkoord op betaaltermijn van 30 dagen na factuurdatum.	Niet akkoord.
67	Proces	Artikel E30 Programma van Eisen	Gegadigde doet het verzoek dat betaling geschiedt zoals marktconform is, namelijk 30 dagen na factuurdatum. Gegadigde loopt anders het risico dat zij moet gaan voorfinancieren richting de software fabrikanten. Acceptatie bij COTS-Software valt daarnaast normaliter buiten de scope van de aanbesteding en is alleen van toepassing bij maatwerksoftware. Graag uw bevestiging om dit artikel in lijn met bovenstaande aan te passen?	Niet akkoord.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
68	Inhoud	Programma van Eisen E31	Hoe verwacht aanbestedende dienst de geëiste nulmeting uitgevoerd te krijgen. In onze ogen kan dit het beste d.m.v. het gebruik van SAM tooling bijv. SNOW. SNOW software is COTS. Graag uw bevestiging dat u 1) een SAM tool zult afnemen en 2) deze als COTS zal worden afgenomen en dus niet vanuit de opslag dient te worden bekostigd. Hiermee maakt aanbestedende dienst het mogelijk dat het opslagpercentage zo laag mogelijk kan blijven zonder dat daarin een bedrag voor de SAM tool hoeft te worden verrekend.	Zie beantwoording op vraag 23.
69	Inhoud	Programma van Eisen E34	Wij verzoeken u toe te lichten wat u bedoelt met 'uitvoering van zaken als support, service en onderhoud etc. en dergelijke'. Met name de laatste twee toevoegingen impliceren dat er een meer functionaliteiten geëist worden. Inschrijver kan hiermee niet akkoord gaan zonder te weten welke functionaliteiten hieronder vallen. Tevens zien wij graag een opsomming van welke functionaliteiten omtrent support, service en onderhoud aanbestedende dienst eist.	Een portaal waar de status van bestelling als ook vragen of storingen te lezen is. De opsomming van functionaliteiten zien wij als onderdeel van uw invulling van Subgunningscriterium B2: levering COTS-software incl. de bijbehorende SAM-dienstverlening
70	Inhoud	Programma van Eisen E39 beëindiging ROK	Inschrijver werkt uiteraard mee aan overdragen van beschikbare informatie in standaard bestandformaten. Dit is kosteloos indien de nieuwe partij dit kan inlezen. Indien dit handwerk vereist, zijn hier kosten aan verbonden. Graag uw akkoord.	Open standaard is akkoord. Opdrachtgever accepteert geen handwerk en daaraan gerelateerde kosten.
71	Prijzenblad	Prijsblad regel 15 Windows Server	De opgegeven SKU vraagt Licentie+software Assurance. Kunt u bevestigen dat de licentie inderdaad nog niet is aangekocht en derhalve zowel Licentie + SA moet worden aangeboden?	Het prijzenblad is indicatief en voor de berekening moet uitgegaan worden van aanschaf en SA.
72	Prijzenblad	Prijsblad – looptijd, regel 37	U vraagt inschrijvers rekening te houden met een looptijd van 3 jaar. De productregels zijn echter per 5, 3, 2, 1 jaar of zelfs per maand. Graag uw verduidelijking hoe hiermee om te gaan, ook met de doorberekening van evt. prijsstijgingen van fabrikanten.	Er zijn verschillende contracturen. De inschrijfprijs op prijzenblad is voor één (1) jaar.
73	Prijzenblad	Prijsblad i.c.m. gunningssystematiek	U vraagt inschrijvers een opslagpercentage op te geven en in het Aanbestedingsdocument te onderbouwen hoe/dat de laagste inkoopprijs wordt gerealiseerd. In alle gevallen onderzoekt inschrijver daarvoor andere product(bundelingen), contractvormen en looptijden teneinde de laagste prijs voor u te realiseren. In het prijsblad vraagt u echter een prijs op te geven voor vaste producten, contracten en looptijden. Daarmee haalt uw eigen doelstelling onderuit om daadwerkelijk de laagste inkoopprijs te behalen. Inschrijver adviseert te gunnen op enkel het opslagpercentage omdat de producten en contracten naar verwachting anders zullen zijn na gedegen advies door inschrijver. Graag uw bevestiging en aanpassing van het prijsblad. Daarmee creëert u ook een level playing field (op dit moment is enkel voor de huidige leverancier bekend wat de relevante gegevens zijn).	Opdrachtgever past de beoordelings systematiek niet aan. Het prijzenblad is een fictieve inschrijfsom voor het vergelijken van de diverse aanbieders.
74	Prijzenblad	Prijzenblad	In het prijzenblad zijn geen artikelcodes/SKU's meegeleverd. Het kan voorkomen dat bepaalde licenties via meerdere licentieprogramma's zijn af te nemen. Dit is van invloed op de prijs. Om een equal playingfield te creëren, willen we u vragen om de artikelcode's aan te leveren.	Zie prijzenblad versie 2.0.
75	Prijzenblad	Prijzenblad	In het prijzenblad vraagt u op regel 20 +21 zonder artikel codes en aantallen. Kunt u ons ook hier voorzien van de volledige informatie?	Zie beantwoording op vraag 74.
76	Prijzenblad	Prijzenblad	U vraagt om een prijspeil per 1 juli op te geven. Echter zijn de prijzen inmiddels al veranderd. Inschrijver stelt voor een prijspeil per inschrijfdatum te hanteren voor het vergelijk van inschrijvingen en bij uitvoering van de overeenkomst de actuele (inkoop)prijzen te hanteren in combinatie met het opgegeven opslagpercentage. Gaat u hiermee akkoord?	Opdrachtgever neemt uw voorstel over, met dien verstande dat 'inschrijfdatum' is gedefinieerd als 'de uiterste inschrijftermijn zoals gesteld in de planning van deze aanbesteding' en niet 'de datum waarop inschrijver de inschrijving indient'.
77	Prijzenblad	Prijzenblad	Het opslagpercentage wordt niet meegenomen in de berekening van de totaalprijs in kolom G. In regel 32 is vermeld dat dit wel verplicht is. Inschrijver verzoekt u een nieuw prijzenblad te delen waarin het opslagpercentage wordt meegenomen. Bent u hiertoe bereid?	Ja, zie hiervoor prijzenblad versie 2.0.
78	Prijzenblad	Prijzenblad	Inschrijver verzoekt u uw huidige overzicht van afgenomen en in gebruik zijnde licenties te delen met inschrijvers zodat wij er zeker van zijn dat de aan te bieden licenties compliant zijn met de voorwaarden van de betreffende fabrikanten. Bent u hiertoe bereid?	Niet akkoord. Het prijzenblad is een fictieve inschrijfsom voor het vergelijken van de diverse aanbieders.
79	Prijzenblad	Prijzenblad	Op regel 13 en 14 van het prijzenblad vraagt u licenties uit in het Open License Programma. Dit programma bestaat niet meer. In welk programma dienen inschrijvers deze licenties te leveren? Of zijn we vrij in onze keuze?	Volgens onze informatie loopt dit nog tot 1 januari 2022, bij het stoppen van een programma dan de opvolger.
80	Contract	Verwerkersovereenkomst, Bijlage 2	Inschrijver hanteert een eigen technisch en organisatorisch maatregelendocument (TOM) waaruit de door haar genomen beveiligingsmaatregelen blijken. Gaat de aanbestedende dienst ermee akkoord de TOM van Inschrijver toe te voegen als Bijlage 2? Uiteraard stelt Inschrijver de aanbestedende dienst in de gelegenheid de TOM op voorhand te bekijken en te beoordelen zoals de aanbestedende dienst ook verplicht is conform het bepaalde in art. 28 lid 1 AVG. Immers, in het kader van art. 28 lid 1 AVG heeft de aanbestedende dienst als opdrachtgever de plicht te onderzoeken of zijn verwerker passende technische en organisatorische maatregelen heeft getroffen. Indien Inschrijver als verwerker moet handelen, dan zal de aanbestedende dienst als verwerkingsverantwoordelijke dus moeten aangeven welke persoonsgegevens zij deelt met Inschrijver en welke mate van beveiliging vereist is. Inschrijver vraagt u deze wettelijke plicht te erkennen en zullen naleven in de uitvoering van de Raamovereenkomst.	Zie beantwoording op vraag 43.
81	Contract	Verwerkersovereenkomst	Inschrijver verzoekt de aanbestedende dienst om afwijkingen naar aanleiding van de Nota's van Inlichtingen te verwerken in deze verwerkersovereenkomst. Indien de aanbestedende dienst hiermee niet akkoord gaat, dan verzoekt Inschrijver de aanbestedende dienst de Nota's van Inlichtingen te doen prevaleren ten opzichte van alle overige documenten waaronder deze verwerkersovereenkomst.	Niet akkoord. Zie beantwoording op vraag 30.
82	Contract	Verwerkersovereenkomst	Verzoek aan de aanbestedende dienst om de verwerkersovereenkomst te laten prevaleren boven de product- en dienstenovereenkomst (hoofdovereenkomst) bij strijdigheid ter zake van instructies in het kader van verwerking van persoonsgegevens.	Akkoord.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
83	Contract	Verwerkersovereenkomst	<p>Voor de beoordeling voor welke verwerkingen Inschrijver aangemerkt dient te worden als verwerker, maakt Inschrijver o.a. gebruik van de Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR d.d. 2 september 2020 opgesteld door de European Data Protection Board (EDPB). Om als verwerker gekwalificeerd te kunnen worden zijn er volgens de EDPB twee criteria waaraan moet worden voldaan:</p> <p>1. Je moet een afzonderlijke entiteit zijn ten opzichte van de verwerkingsverantwoordelijke; en 2. je moet persoonsgegevens verwerken ten behoeve van de verwerkingsverantwoordelijke.</p> <p>Het laatste element ziet op de vraag of Inschrijver het doel en de middelen van de gegevensverwerking bepaalt en daarmee invloed heeft op de gegevensverwerking (lees: Inschrijver mag belangrijke beslissingen nemen over de verwerking van persoonsgegevens), of dat de aanbestedende dienst dat doet. Dit kan zijn vastgelegd in de wet, maar kan ook voortvloeien uit een analyse van de feitelijke elementen of omstandigheden van de zaak. Met andere woorden luidt de hoofdvraag, wie stelt het hoe en waarom van de gegevensverwerking vast? Daarbij is het niet van belang of Inschrijver toegang heeft tot de persoonsgegevens en kunnen niet-essentiële middelen ook door Inschrijver vastgesteld worden. Tot slot dient het door de verantwoordelijke vastgestelde doel en middelen ook daadwerkelijk betrekking te hebben op de verwerking van persoonsgegevens. Met andere woorden dient de kern van de opdracht gericht te zijn op gegevensverwerking.</p> <p>Gaat de aanbestedende dienst ermee akkoord dat deze verwerkersovereenkomst louter ziet op gegevensverwerking t.b.v. software assetmanagement? In principe ontvangt Inschrijver namelijk geen persoonsgegevens van de aanbestedende dienst, m.u.v. mailadressen van medewerkers van de aanbestedende dienst t.b.v. de levering van software en Software Assetmanagement. Voor de levering van software ontvangt Inschrijver weliswaar persoonsgegevens van de aanbestedende dienst, maar stelt Inschrijver daarbij zelf het hoe en waarom van de gegevensverwerking vast. Daarbij kan worden opgemerkt dat het verwerken van persoonsgegevens niet de kern van de opdracht betreft, maar slechts secundair is. Kijkend naar de Software Assetmanagement-dienstverlening, erkent Inschrijver dat zij optreedt als verwerker in de zin van art. 4 lid 8 AVG en dus persoonsgegevens ten behoeve van de aanbestedende dienst verwerkt. Inschrijver verkrijgt namelijk inzicht in de licentiepositie van de aanbestedende dienst en zal daarover advies uitbrengen. Vervolgens is het van belang om ervoor te zorgen dat bepaalde licenties bij de juiste medewerkers terecht komen. Het hoe en waarom van de gegevensverwerking worden bij Software Assetmanagement vastgesteld door de aanbestedende dienst waarbij de kern van de opdracht gericht is op gegevensverwerking.</p>	Niet akkoord.
84	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 3.1	Gaat de aanbestedende dienst ermee akkoord dat deze verwerkersovereenkomst louter ziet op gegevensverwerking t.b.v. software assetmanagement? Zie verder opmerking onder considerans, onder b.	Niet akkoord.
85	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 4.1	<p>Inschrijver hanteert een eigen technisch en organisatorisch maatregelendocument (TOM) waaruit de door haar genomen beveiligingsmaatregelen blijken. Gaat de aanbestedende dienst ermee akkoord de TOM van Inschrijver toe te voegen als Bijlage 2? Uiteraard stelt Inschrijver de aanbestedende dienst in de gelegenheid de TOM op voorhand te bekijken en te beoordelen zoals de aanbestedende dienst ook verplicht is conform het bepaalde in art. 28 lid 1 AVG. Immers, in het kader van art. 28 lid 1 AVG heeft de aanbestedende dienst als opdrachtgever de plicht te onderzoeken of zijn verwerker passende technische en organisatorische maatregelen heeft getroffen. Indien Inschrijver als verwerker moet handelen, dan zal de aanbestedende dienst als verwerkingsverantwoordelijke dus moeten aangeven welke persoonsgegevens zij deelt met Inschrijver en welke mate van beveiliging vereist is. Inschrijver vraagt u deze wettelijke plicht te erkennen en zullen naleven in de uitvoering van de Raamovereenkomst.</p>	Zie beantwoording op vraag 80 en 43.
86	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 4.2	Gezien de impact van een audit en het lage risicoprofiel van de gegevensverwerking, zou Inschrijver dit recht graag beperken tot maximaal eenmaal per jaar, dan wel in die situatie dat er een aantoonbaar vermoeden bestaat dat Inschrijver haar verplichtingen uit hoofde van de verwerkersovereenkomst niet of niet naar behoren nakomt. Daarbij wenst Inschrijver overeen te komen dat het uitvoeren van een audit de normale bedrijfsvoering van Inschrijver niet mag verstoren en wenst Inschrijver tijdig op de hoogte te worden gebracht, minimaal 30 dagen voorafgaand aan het uitvoeren van de audit.	Zie beantwoording op vraag 44.
87	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 4.3	<p>De aanbestedende dienst vraagt Inschrijver om veelal Amerikaanse software te leveren. In ieder geval gaat Inschrijver ervan uit dat de aanbestedende dienst weet dat tevens de Non Microsoft softwarefabrikanten zich veelal buiten de EU/EER bevinden. Er kan niet worden voorkomen dat verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt buiten de EU/EER.</p> <p>Inschrijver gaat er vanuit dat de aanbestedende dienst er rekening mee houdt c.q. heeft gehouden dat gegevensverwerking buiten de EU/EER kan plaatsvinden. Kan de aanbestedende dienst bevestigen dat zij hier inderdaad rekening mee heeft gehouden en hoe zij tegen deze gegevensverwerking buiten de EER aankijkt, mede gelet op de Schrems II uitspraak?</p>	Wij zijn op de hoogte van SchremsII. Per situatie bekijken welke gegevens worden er verwerkt, zijn deze encrypted en/of gepseudonimiseerd en hoe.
88	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 4.4	Medewerkers van Inschrijver zijn aan geheimhouding gebonden via een geheimhoudingsclausule in de arbeidsovereenkomst. Inschrijver gaat ervan uit dat de aanbestedende dienst dit voldoende acht. Zo nee, dan wordt verzocht haar standpunten duidelijk te motiveren.	Akkoord zie 4.4 van de verwerkersovereenkomst.
89	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 4.5	Inschrijver erkent het recht van de aanbestedende dienst om bezwaar te maken tegen het aanstellen van onderaannemers. Dit volgt namelijk uit artikel 28 lid 2 AVG. Echter, een oneindige bezwaartermijn is onredelijk bezwarend tegenover Inschrijver. Het is daarom dat Inschrijver aan de aanbestedende dienst vraagt om een bezwaartermijn op te nemen van maximaal 14 dagen, na kennisgeving. Volgens Inschrijver is een bezwaartermijn noodzakelijk, omdat Inschrijver anders wordt beperkt in de besluitvorming t.a.v. de inrichting van haar bedrijfsprocessen en partnerships, hetgeen niet wenselijk is.	Niet akkoord.
90	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 5.1	<p>De verwerker is verplicht om de verwerkingsverantwoordelijke zonder onredelijke vertraging te informeren zodra hij kennis heeft genomen van een inbreuk in verband met persoonsgegevens (art. 33 lid 2 AVG). Dit houdt in dat het informeren zo spoedig mogelijk dient plaats te vinden. Kan de aanbestedende dienst bevestigen dat de termijn van 24 uur ingaat na ontdekking en dat het enkel gaat om het informeren van de verwerkingsverantwoordelijke over de ontdekking. Het is aan de verwerkingsverantwoordelijke vervolgens om een beoordeling van de inbreuk te maken, inhoudende of de inbreuk in verband met persoonsgegevens een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen.</p> <p>Indien de aanbestedende dienst hier niet mee akkoord gaat en wanneer de verplichting bij Verwerker ligt om alle informatie te verzamelen, kan de aanbestedende dienst de termijn dan aanpassen naar 48 uur? De verwerkingsverantwoordelijke heeft volgens art. 33 lid 1 AVG de verplichting om binnen 72 uur melding te maken bij de toezichthoudende autoriteit. Dit geeft de aanbestedende dienst voldoende ruimte.</p>	Zie beantwoording op vraag 46.

nr.	Categorie	Betreft	Vraag	Antwoord
91	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 5.3	In de Verwerkersovereenkomst is opgenomen dat Verwerker een gedetailleerd logboek bij moet houden van alle (vermoedens van) inbreuken op de beveiliging en dat zij daar op eerste verzoek van de Verwerkingsverantwoordelijke inzage in geeft. Inschrijver verzoekt u te bevestigen dat Verwerker u enkel inzage hoeft te geven in het overzicht van (vermoedelijke) inbreuken op de beveiliging welke betrekking hebben op uw persoonsgegevens. Inschrijver is namelijk gehouden aan haar geheimhoudingsplicht en kan niet zomaar inzage verschaffen in inbreuken op de beveiliging van derde partijen. Graag uw bevestiging. Indien u dit niet kunt bevestigen, verzoekt inschrijver u dit te motiveren.	Akkoord.
92	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 6.1	<p>Inschrijver gaat niet akkoord met een dergelijke aansprakelijkheidsclausule. Allereerst zijn partijen niet gehouden eenzelfde aansprakelijkheidsclausule overeen te komen in de verwerkersovereenkomst als in de onderliggende hoofdovereenkomst. Bovendien kan dit zorgen voor onduidelijkheid en discussie achteraf. De aanbestedende dienst wordt daarom verzocht in deze verwerkersovereenkomst een aparte aansprakelijkheidsclausule op te nemen.</p> <p>Bij het bepalen van limitering van aansprakelijkheid moet men, volgens voorschrift 3-9 D lid 2 Proportionaliteit, kijken naar de daadwerkelijke risico's die de aanbestedende dienst loopt en wat de gebruikelijke aansprakelijkheidseis is in de betreffende branche. Gezien het in onderhavige aanbesteding om levering van software gaat en de verwerking op normale persoonsgegevens ziet in plaats van bijzondere persoonsgegevens, zijn de daadwerkelijke risico's die de aanbestedende dienst loopt beperkt. Derhalve verzoekt Inschrijver de aansprakelijkheid te beperken conform de geldende marktvoorwaarden, namelijk:</p> <p>"Indien Verwerker toerekenbaar tekort schiet in de nakoming van zijn verplichtingen, dan heeft de Verwerkingsverantwoordelijke recht op vergoeding van eventuele daaruit voortvloeiende schade. Indien Verwerker aansprakelijk is, dan is die aansprakelijkheid als volgt begrensd:</p> <p>a. de aansprakelijkheid van Verwerker, voor zover deze door zijn aansprakelijkheidsverzekering wordt gedekt, is beperkt tot het bedrag van de door de verzekeraar gedane uitkering;</p> <p>b. indien de verzekeraar in enig geval niet tot uitkering overgaat of schade niet door de verzekering wordt gedekt, is de aansprakelijkheid van Verwerker beperkt tot de contractwaarde van de onderliggende overeenkomst op jaarbasis.</p> <p>c. Verwerker is nimmer aansprakelijk voor gevolgschade.</p> <p>Bovengenoemde beperkingen van de aansprakelijkheid gelden niet indien de schade te wijten is aan opzet of grove schuld van Verwerker."</p> <p>Voor een eventuele vrijwaringsverplichting geldt dezelfde beperking.</p>	Niet akkoord, wij volgen het standaard VNG model.
93	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 7.1	Hierover is niets genoemd in de onderliggende hoofdovereenkomst. Inschrijver begrijpt dat verwijdering van persoonsgegevens een gebruikelijk onderdeel is van het proces van Inschrijver. Kan de aanbestedende dienst aangeven dat zij de volledige kosten draagt indien de gegevens eerder dan het einde van deze verwerkersovereenkomst, dan wel eerder dan de overeengekomen bewaartermijn, op verzoek van de aanbestedende dienst verwijderd moeten worden? En kan de aanbestedende dienst aangeven dat indien een door de aanbestedende dienst aan te wijzen bestandformaat voor verwijdering en/of retournering extra kosten met zich meebrengt, de aanbestedende dienst de kosten draagt?	Akkoord.
94	Contract	Verwerkersovereenkomst, artikel 7.2	Een oneindige geheimhoudingsplicht is onredelijk bezwarend jegens Inschrijver. Inschrijver verzoekt u daarom op te nemen dat geheimhouding nog drie (3) jaar geldt na beëindiging van deze Verwerkersovereenkomst. Daarbij komt dat persoonsgegevens volgens de AVG moeten worden gewist indien zij geen doel meer dienen.	Niet akkoord.